

سنگ قبرهای

دوره اسلام

همدان - ملایر

www.ketab.ir

پژوهش

عبدالله قوچانی

۱۴۰۰

سرشناسه	: قوچانی، عبدالله، ۱۳۹۹-۱۳۲۷.
عنوان و نام پدیدآور	: Ghochan, Abdullah, 1948-2020
مشخصات نشر	: سنگ قبرهای دوره اسلامی (همدان - ملایر)/پژوهش عبدالله قوچانی.
مشخصات ظاهری	: تهران: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، ۱۴۰۰.
شابک	: ۲۴۰ ص.: مصور (رنگی). 978-622-5684-10-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: ص.ع به انگلیسی: Abdullah Ghouchani. Islamic Inscription of the Gravestones of Hamadan and Malayer
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۳۱-۲۳۲.
موضوع	: گورنشته‌ها - ایران - ملایر گورنشته‌های اسلامی - ایران - ملایر Islamic epitaphs -- Iran -- Malayer پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری Tourism & Research Institute of Cultural Heritage
شناسه افزوده	: ۱۹۰۲NB
شناسه افزوده	: ۵۵۴۳۴۴۷۳۰
رده بندی کنگره	: ۸۷۶۳۷۰۴
رده بندی دیویی	
شماره کتابشناسی ملی	

مرکز معرفی فرهنگی

سنگ قبرهای دوره اسلامی (همدان - ملایر)

پژوهش: عبدالله قوچانی

چاپ و صحافی: انتشارات نوربخش

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۴۰۰

قیمت: ۹۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۶۸۴-۱۰-۲

ناشر: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان امام خمینی، ابتدای خیابان سی تیر، پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

دورنگار: ۰۲۱-۶۶۷۳۶۷۸۸

تلفن: ۰۲۱-۶۶۷۳۶۴۵۲-۶۰

رایانامه: ccp@richt.ir

تارنما: www.richt.ir

فروشگاه الکترونیکی کتاب: richtbook.ir

فهرست مطالب

۷	 سپاسگزاری
۹	 پیش گفتار
۱۱	 نگاهی کوتاه به زندگی عبدالله قوچانی
۱۳	 مقدمه
۱۷	 سنگ قبرهای دوره اسلامی (همدان)
۲۱۳	 سنگ قبرهای دوره اسلامی (ملایر)
۲۲۷	 سنگ بقعه درویش نهاوند
۲۲۹	 منابع

پیش گفتار

کتاب کتیبه‌های سنگ قبرهای همدان - ملایر، حاصل بررسی و پژوهش استاد عبدالله قوچانی پیرامون برخی از آثار اسلامی کتیبه‌دار استان همدان در طی مأموریت ایشان در سال ۱۳۸۶ می‌باشد. سنگ قبور را بخشی از این آثار تشکیل می‌داده است. وی برخی از آنها را در این مجموعه آماده چاپ کرده بود که دست اجل فرصت اتمام آن را از وی ربود. از این رو امکان تکمیل، بررسی مجدد و بازنگری نهایی و آماده‌سازی مابقی سنگ قبور برای وی فراهم نگردید. در این مجموعه عبدالله قوچانی ۱۰۵ کتیبه سنگ قبر از سنگ‌های موجود در موزه هگمتانه همدان و ۹ سنگ قبر موجود در موزه ملایر را مورد خوانش و مطالعه قرار داد. همچنین به علت اهمیت تاریخی، کتیبه‌های سنگ بقعه دوریش نهاوند (موجود در سازمان میراث فرهنگی نهاوند) و سنگ یادبود مسجد (مقام محمود)، مورد بررسی قرار گرفته، کتیبه‌های هر دو مکان توسط یکی از خوشنویسان و شاعران معروف دوره قاجار (فتح‌علشاه)، به نام عبداللطیف لاریجانی خطاطی شده است.

خوانش کتیبه‌ها براساس تصاویری است که خود در هنگام مأموریت تهیه کرده بود، برخی از آنها به علت شرایط عکاسی از کیفیت مناسبی برخوردار نمی‌باشد. این سنگ قبور فاصله زمانی از قرن ششم هجری قمری تا قاجار را دربر می‌گیرد. اکثر آنها دچار فرسودگی، سائیدگی، شکستگی می‌باشند. به این علت کتیبه موجود بر روی آنها کامل نمی‌باشد. و آنچه که از کتیبه قابل رویت بوده، خوانش شده است.

ساییدگی و کتیبه موجود بر روی تعدادی از سنگ‌ها، نشانگر استفاده از سنگ در دو دوره زمانی متفاوت است.

خطوط به کار رفته بر روی سنگ‌ها شامل خط کوفی (بر روی سنگ‌های قرن ششم هجری قمری) و خط نسخ- نستعلیق می‌باشد.

در اغلب نوشته‌ها ضوابط خوشنویسی رعایت نشده و از شیوه خطوط عامیانه برخوردار می‌باشند. و در برخی از آنها به نظر می‌رسد از کلماتی با گویش محلی استفاده شده است. در نمونه‌هایی نیز کتیبه‌های براساس گویش محاوره‌ای نوشته شده که موجب حذف بعضی از حروف شده است.